

סרוק לקריאה בנייד

אוגנדה - עפתי! - המלצות על טיולי תרמילאים

אביאל אסטנובסקי - מערכת אתר למטייל - 22/06/2016

רוב המטיילים לאוגנדה מגיעים אליה ללא ציפיות גבוהות, אבל הביקור בה ישאיר אתכם פעורי פה, וכנראה שתתאהבו בה מהר מאוד: נופים ירוקים משגעים, טרקים מצוינים, שייט בנילוס, ספארי, ובעיקר החיוך על פני המקומיים - משהו מאלו לבטח יגרום לכם להישבות בקסמה של אוגנדה - "הפנינה האפריקאית"

היסטוריה וסקירה כללית על המדינה

הנסיבות הפוליטיות וההיסטוריות של [אוגנדה](#) (Uganda) נאלצה להתרומם מהן אינן קלות. בעבר היו

באזור מספר ממלכות שונות ותחת חסותן שבטים רבים. הגדולה מביניהן היא בוגנדה (Buganda),

היושבת בדרום ומרכז המדינה, שבה נכללים 52 שבטים היוצרים את הקבוצה האתנית הקרויה בגנדה

(Luganda) הלוגנדה שפת היא ושפתם (Baganda).

רק לקראת סוף המאה ה-18 החלו להגיע חוקרים אירופאים לאזור, בחיפושם אחר מקורות נהר

הנילוס; בעקבותיהם הגיעו מיסיונרים נוצרים, שהחלו את תהליך התפשטות הנצרות באזור. לקראת

סוף המאה ה-18 הפכה בוגנדה באופן רשמי לשטח חסות של בריטניה, ולאחריה סופחו שטחים נוספים

שנקראו לבסוף יחד "אוגנדה".

עצמאותה של אוגנדה הגיעה רק בשנת 1962, כשהיא שוחררה מהבריטים, לאחר שהוקמו מוסדות פוליטיים מקומיים שהבטיחו להמשיך את קיומה של ממלכת בוגנדה בריבונות חלקית. הבטחה זו הופרה במהרה כאשר כבר ב-1966 בוצעה הפיכה ראשונה על ידי הנשיא דאז אובוטה (Obote). הפיכה זו הביאה להתחזקות של הצבא והתגברות המתחים, ולבסוף להפיכה נוספת ב-1971 על ידי מפקד הצבא, הלוא הוא גנרל אידי אמין (Amin Idi), שהנהיג במדינה דיקטטורה אכזרית שנודעה לשמצה בכל העולם. לפי השערות שונות, תקופת שלטונו האפלה של אמין גבתה כ-300,000 חיי אדם.

בתקופה זו, נאסרו התארגנויות פוליטיות, והתרחשה רדיפה חסרת רחמים אחר כל מי שנחשד בעיני הדיקטטור כבעל פוטנציאל לסכן את השלטון. הרדיפה התמקדה בשכבות החזקות של האוכלוסייה

(רופאים, עורכי דין, אנשי עסקים) ובמקביל, גורשו עשרות אלפי זרים מהמדינה, כשהם נאלצים להשאיר את כל רכושם מאחור. דרכי הפעולה האכזריות של השלטון כללו חטיפות אנשים מהרחובות, הכאה עד מוות, ירי ללא משפט, עינויים, ו"העלמת" אנשים כלא היו.

כלכלת אוגנדה התרסקה, תשתיות ציבוריות התפרקו (ובניהן בתי חולים, מבני תעשייה וכבישים), ערי אוגנדה הוזנחו והפכו למצחינות וכושלות, ומשאבי הטבע נגזלו בצורה חסרת רחמים; שמורות הטבע הפכו למוקדי ציד בלתי מבוקר שנועד להכניס כסף למדינה ממכירת שנהב, עורות, פרוות וכו'. אחד המקרים הידועים ביותר מימי שלטונו של אמין הוא "מבצע אנטבה", שעימת לראשונה את ישראל עם אוגנדה ושליטה העריץ. אמין החזיק על אדמתו את מטוס הנוסעים שנחטף ע"י מחבלים בדרכו מתל אביב לפריז, ואילץ את ישראל לצאת למבצע החילוץ הנועז על מנת למנוע הוצאה להורג של מאות האזרחים החטופים.

ככלל, העולם הפנה את גבו לאוגנדה, ואולם אחד מתומכיו היחידים של אמין היה קולונל קדאפי - שליטה העריץ של לוב. קדאפי תמך כלכלית באוגנדה לטענתו "בשם האסלאם", לא לפני שאידי אמין עצמו התאסלם. אך הסיוע היה מועט מדי ומאוחר מדי, שכן בשלב זה המצב היה כה חמור שלא נותר כסף לשלם את משכורות חייליו של אמין, ובמקביל למתחים והאלימות הבין שבטית שפרצו ברחבי המדינה בעקבות הקריסה, החלו מהומות גם בצבא. אמין החליט לנסות ולהסיט את העניין מעצמו באמצעות יציאה למלחמה מול טנזניה בשנת 1978, אך זו הייתה גם ההחלטה שחרצה את גורלו סופית: בתום לחימה של כחצי שנה, הובס צבא אוגנדה ושלטונו של אמין הסתיים סופית בשנת 1979.

מכאן ידעה המדינה שנים רבות של חוסר יציבות פוליטית ושבטית, ורק נשיאה הנוכחי של אוגנדה, יוורי מוסבני (Museveni Yoweri) השולט בה משנת 1986, הצליח מאז שנות התשעים לשקם בהדרגה את המדינה, תוך הרגעת הכוחות וטיפול הכלכלה המפורקת בסיוע מערבי. אמין עצמו נמלט לערב הסעודית, שם מת בשנת 2003 מבלי שנשפט על מעשיו.

כיום אוגנדה היא מדינה שקטה יחסית שפניה נשואות למערב. עיר הבירה, [קמפלה](#), היא מהמודרניות ביותר ביבשת, גדושה בתיירים וידועה במיוחד בזכות חיי הלילה המפותחים בה. לעומתה, אזורי הכפר שלווים וחסרי כל זכר להמולה העירונית, ובהתנהלותם העצלה, החייכנית והאיטית מאוד הם מזמנים הזדמנות גם למבקרים מהמערב לחוש קצב חיים שונה בתכלית.

התשתיות במדינה הולכות ומתפתחות בקצב מהיר. את הערים המרכזיות מקשרת רשת של כבישים ראשיים, ועל אף שהם לא תמיד תקינים (במיוחד בגלל הגשם הרב במדינה, השוחק את האספלט) - הם מתוחזקים ומשופרים כל הזמן. בערים יש אספקת החשמל יציבה למדי, וגם במוקדי תיירות רחוקים יותר יש לרוב אספקת חשמל (לכל הפחות עם גיבוי של גנרטורים). באזורים הפריפריאליים יותר חשמל הוא לא עניין מובן וקיים לרוב רק באופן חלקי, וכך גם זרימת המים. כמו החשמל כך גם האינטרנט -

באזורים צפופים יותר ניתן לגלוש בכל עבר וללא בעיה, ולעומת זאת, בכפרים קשה יותר עד בלתי אפשרי למצוא מקום להתחבר. בניגוד לכך, הרשת הסלולארית פרושה בכל רחבי המדינה וכמעט בכל מקום שתהיו בו תהיה לכם קליטה, וכן מקום לקנות בו זמן אוויר.

בשנים האחרונות, מושקעים מאמצים רבים בפיתוח ענף התיירות, ואכן האזורים המתויירים והמוכרים יותר בהחלט הופכים במהרה לנוחים ופשוטים יחסית לטיול, ועומדים בסטנדרטים מערביים למדי - החל מאתרי הלינה והמסעדות ועד נגישות האינטרנט והסלולאר. לעומת ההתמערבות במוקדי העניין המרכזיים, המדינה עדיין נותרה אותנטית ברובה הגדול, וההתנהלות השבטית המסורתית נמשכת עד היום. גם חיי הבר בשמורות הטבע משתקמים בצורה מרשימה, והמאמצים להלחם בציד הלא חוקי גוברים ומשתכללים. מטיילים שמכירים את ההיסטוריה הכואבת של המקום ודאי מרגישים פעמים רבות במהלך מסעם - כמה גדול המזל שניתן שוב לחוות מקרוב את טבעה עוצר הנשימה של אוגנדה.

שפה ושליטה באנגלית

המגוון התרבותי הרב המאפיין את אוגנדה מביא לקיומן של שפות מקומיות שונות רבות. עובדה זו, יחד עם עברה של המדינה כאזור חסות בריטי, מניבים תוצאה מעט בלתי צפויה ונוחה לתיירים: האנגלית משמשת גם את האוגנדים עצמם (במפגש בין בני שבטים מאזורים שונים) ומהווה שפה רשמית במדינה, ולכן התקשורת עם המקומיים היא קלה ברוב המקרים.

לצד האנגלית, השפות הנפוצות והרשמיות הן לוגנדה (Luganda, הייחודית לשבט הבגנדה היושב בדרום) וסוואהילית (Swahili, או "קיסוואהילי, Kiswahili", הנפוצה בכל מזרח אפריקה).

גיאוגרפיה/טופוגרפיה

אוגנדה היא מדינה פוריה במיוחד, עם טבע מגוון ועשיר. במימדים אפריקאים זו מדינה קטנה למדי, על אף ששטחה שווה לשטח בריטניה (כ-241,550 קמ"ר - פי 11.5 מישראל). נהר הנילוס ואגם ויקטוריה, יחד עם אגמי אלברט ואדוארד במערב, קיגה הרדוד במרכז והמון אגמים ומקווי מים אחרים ברחבי המדינה יוצרים את אחד האזורים הפוריים ביותר באפריקה. אוגנדה ברוכת גשמים והאדמה השופעת והירוקה מאפשרת את קיומם של גידולים רבים (בעצם, כמעט הכל).

כיאה למדינה על קו המשווה, ברוב אוגנדה שורר אקלים טרופי, אך החום הטיפוסי לאקלים זה מאוזן בזכות הגובה הרב: הגובה הממוצע הוא 900 מטרים מעל פני הים, ורוב אוגנדה שוכנת על רמה ובה טמפרטורות נוחות וקרירות. דרום המדינה מתאפיין בגבעות רבות ופוריות, בעוד שצפונה צחיח יותר

ומישורי. ההר הגבוה במדינה הוא הר סטנלי (5,109 מטרים), חלק מ**מרכס הרוונזורי** הממוקם בדרום מערב המדינה, וזוהי הפסגה השלישית בגובהה באפריקה (אחרי הקילימנג'רוו הר קניה). במזרח המדינה ובגבולה עם קניה, נמצא **הר אלגון** (4,321 מטרים) שהוא הר געש רדום ענק (הגדול והעתיק ביותר ביבשת).

תיאור מסלול קצר ומסלול ארוך

המסלול באוגנדה הוא לרוב בצורת "כוכב", כלומר הגעה מ**קמפלה** וחזרה אליה לאחר כל מקום אחר. מטיילים ברחבי מזרח אפריקה יכולים לעשות מסלול של כעשרה ימים, ולקבל טעימה מרהיבה ומהנה של אוגנדה (בהנחה שחלק מהאטרקציות, כמו ספארי וטרקים, יעשו במדינות אחרות). לעומת זאת, בשלושה שבועות עד חודש ניתן להגיע לרוב המקומות המומלצים, ולחוות את שלל מוקדי העניין השונים הפזורים ברחבי המדינה. שימו לב שהמסלולים שפירטנו מתחילים בקמפלה, אך המגיעים מקניה יתחילו ב**ג'ינג'ה** (הנמצאת בדרך מנירובי לקמפלה). המסלולים מסתיימים ב **אגם בוניוני** שבדרום, ממנו ניתן להמשיך לרואנדה או לחלופין לחזור לקמפלה.

מסלול קצר (עשרה ימים):

קמפלה - ג'ינג'ה (רפטינג בנילוס) - **מפלי סיפי** - **קמפלה** (ניתן לשלב יום ב **אנטבה** - **אגם בוניוני** (למתעניינים גם טרק גורילות ב-**בוונדי**))

מסלול ארוך (שלושה שבועות עד חודש):

קמפלה - ג'ינג'ה (רפטינג בנילוס) - **הר אלגון ומפלי סיפי** - **קמפלה** - **אנטבה** - (כולל השימפנזים ב- **gamba Island קמפלה** - **פורט פורטל ואגמי המכתשים** - **ספארי בשמורת קוויין אליזבת'** - **טרק הרוונזורי** -) **קמפלה** , לא חובה לחזור אליה) - **מפלי מורצ'יסון** - **קמפלה** - **אגם בוניוני** (למתעניינים גם טרק גורילות ב**בוונדי**)

5 דברים שאסור לפספס

1. **רפטינג בנילוס** - חווית האקסטרים שאוגנדה מתהדרת בה, והרבה פעמים, מוקד המשיכה העיקרי לתיירים, היא הרפטינג בנהר הנילוס בג'ינג'ה. הנוף המרהיב, הראפידים (אשדים) המאתגרים ועוצרי הנשימה, והמדריכים המקומיים המקסימים והמקצועיים יוצרים שילוב מנצח. אם אין לכם סיבה טובה מאוד להימנע מהרפטינג, אל תהססו בכלל! שווה כל רגע וכל

דולר.

2. [חיי הלילה בקמפלה](#) - אחת ההזדמנויות הטובות ביותר (וכנראה שהטובה שבהן) לספוג קצת

חיי לילה במהלך הטיול באפריקה. קמפלה קנתה לה בצדק מוניטין של עיר עם חיי לילה תוססים ונהדרים, ויחד עם זאת רמת הביטחון האישי גבוהה. גם אם אתם לא חיות לילה, תנו לעצמכם הזדמנות להתפרק ולחגוג, במיוחד בערבי סוף השבוע. זוהי גם הזדמנות טובה להכיר צעירים מקומיים וכן חלק מהתיירים הרבים השוטפים את העיר.

3. [אגם בוניני](#) - אין הרבה מה לומר מעבר לכך שזהו אחד המקומות היפים ביותר בעולם.

השלווה באגם ומסביב לו, ההזדמנות ליהנות מטבע שנוטר עוד יחסית בתולי וללא תשתית תיירותית ממוסחרת ומזהמת, והיכולת לגלות את המקום באופן עצמאי - שווים את ההגעה לפינה הדרום-מזרחית של אוגנדה. הכינו את המצלמות!

4. מתוקה - מי חשב שאפשר לעשות תבשיל או פירה מבננות ירוקות, ומי חשב שיכול להיות לו

טעם של תפוחי אדמה? ללא ספק המתוקה (Matooke) הוא המאכל המיוחד ביותר ומהנפוצים ביותר באוגנדה, והוא גם אחד האהובים על המבקרים במדינה. תתחילו להתכונן להסברים מפרכים לחברים שמסתכמים ב"אני יודע שזה מוזר אבל זה ממש טעים!".

5. הכירו את המקומיים - האוגנדים הם עם נחמד בצורה יוצאת דופן. בני המקום הפשוטים

והחברותיים ישמחו כמעט תמיד לפתח שיחה, ואתם תופתעו לגלות כמה בקלות ובמהירות נרקמים אמון וחברות עמם. אל תהססו להיעזר במקומיים כשתצטרכו, ובמיוחד נסו לפתח שיחות חולין פשוטות בזמנכם הפנוי - עם הנהג, עם המארחת, או פשוט עם מי שעומד לידכם בתור. יש סיכוי רב מאוד שהתקשורת הזו גם תניב הזדמנויות לחוויות מדהימות שלא ציפיתם להן.

הסרטון הרשמי של משרד התיירות האוגנדי (זהירות, ספוילרים):

הגעה למדינה

באוויר

שדה התעופה הבינלאומי היחיד באוגנדה ממוקם ב**אנטבה**. מדי יום יוצאות ומגיעות אליו טיסות רבות מיעדים שונים ברחבי העולם (בריסל, אמסטרדם, איסטנבול, דוחא) ובאפריקה (אדיס אבבה, ניירובי, דאר א-סלאם, קילימנג'רו, קיגלי, יוהנסבורג ועוד). אם תבחרו לטוס לרואנדה השכנה, תשלמו על טיסה לבירתה קיגלי פחות או יותר \$100. יעדים קרובים נוספים הם אדיס אבבה ודאר א-סלאם (בטווח \$200-\$250), ניירובי (\$150-\$200), וזנזיבר (\$300). למרבה ההפתעה, טיסות ליוהנסבורג שבקצה היבשת הן יחסית זולות, וחברת Air Ethiopian מציעה אותן לרוב בטווח \$250-\$300.

אם תרצו להגיע ישירות לאוגנדה מישראל, טיסה בכיוון אחד (דרך אתיופיה) תעלה לכם כ-\$400-\$500.

בים

אגם ויקטוריה, האגם הגדול ביותר באפריקה, משותף לאוגנדה, קניה וטנזניה. ישנן לא מעט מעבורות החוצות את האגם ומקשרות בין מדינות, אך מדובר במעבורות מסע ולא נוסעים. עם זאת, הרפתקנים בהחלט יכולים לעלות על חלקן תמורת תשלום ולחצות את האגם. הקישור הנפוץ מתבצע בין העירמואנזה נמל לבין שבטנזניה (Mwanza) פורט בל 2-3 ישנן לרוב. לקמפלה הסמוך (Port Bell) הפלגות בשבוע, בימים משתנים בהתאם לביקוש. מסע זה לוקח כ-17 שעות, ואל תצפו לנוחיות מרובה, אך השמועה אומרת שתמורת תשלום לאנשי הצוות ניתן לקבל מיטה במגוריהם.

לא ידועים לנו פרטים על הקישור הימי בין קיסומו הנכון הדבר אך, אוגנדה לבין שבקניה (Kisumu) ביותר לעשות (גם בנוגע לקישור מול טנזניה) יהיה לברר עם המקומיים, ובעיקר להגיע אל הנמל בפורט בל לקבלת פרטים. חשוב גם לציין שמדובר באפשרות יותר מורכבת, ופחות בטוחה ואמינה מאשר הגעה יבשתית או אווירית, אך לבטח זו הרפתקה מיוחדת יותר.

ביבשה

קניה - מעבר הגבול הנפוץ והעמוס ביותר בין קניה לאוגנדה הוא בעיירה בוסיה נוסף מעבר (Busia). נמצא מעט צפונית במלאבה לעיר הסמוכה (Malaba) טורורו למצוא קשה יותר מעט אך (Tororo), משם תחבורת המשך לערים הגדולות. אוטובוסים רבים יוצאים בכל יום מקמפלה (וכך גם בכיוון ההפוך) לניירובי, אשר עוברים בדרכם ב**ב'ינג'ה** (ניתן לעלות גם בג'ינג'ה בקניית כרטיס מראש). הנסיעה אורכת כ-12 שעות ומחירי הכרטיסים נעים בין 60,000-80,000 שילינג אוגנדי באוטובוסים החדשים יותר (ואין ספק שאתם מעדיפים אותם על פני הישנים, הלא-נוחים והלא-אמינים). מספר חברות מומלצות:

- Kampala Coach – חמישה אוטובוסים ביום מהבוקר ועד הערב. כרטיסים ויציאה מ-Arua בקמפלה Jinja Rd על Park טלפון: +256-784-573867
- Easy Coach – שלושה אוטובוסים ביום, ממוקם בצמוד ל-Kampala Coach. טלפון: 256-757 727273. אתר אינטרנט: www.easycoach.co.ke
- Queens Coach – אוטובוס לילי, היוצא בשעה 20:00 מ-Mall Oasis בסמוך למלון Kampala Serena. טלפון: +256-773-002010

טנזניה – שתי הדרכים הנפוצות להגעה מאוגנדה לטנזניה הן ממערב לאגם ויקטוריה (אל העיר בוקובה, Bukoba), או דרך קניה.

ישנן מספר חברות הנוסעות מקמפלה לטנזניה בכבישים שממערב לאגם, אשר נמצאים במצב טוב ומאפשרים נסיעה חלקה יחסית. אוטובוסים אלו עוברים את הגבול במוטוקולה ומגיעים (Mutukula) לבוקובה לאחר שבע שעות נסיעה. אחת החברות שמפעילה נסיעות אלו היא i, Friends Safar ומשרדיה נמצאים ב-Rd Khamis Rashid בקמפלה (טלפון: 256-788-425952). מחיר הנסיעה הוא כ-20,000-25,000 שילינג אוגנדי. ניתן להגיע עם חברה זו גם לעיר מואנזה (Mwanza) בנסיעה של 12 שעות, כך שתהיו קרובים יותר ליעדי ההמשך שלכם בטנזניה (סרנגטי, קילימנג'רו, זנזיבר וכו').

ההגעה ליעדים מרוחקים יותר בטנזניה, כמו ארושה (Arusha), מושיסלאם-א דאר או (הסמוכה Moshi הגבול מעבר, ה'ינג'ג דרך נוסעים אלו. בנירובי דרך הנוסעים אוטובוסים ישנם, (Dar Es-Salaam) בוסיה וקיסומו, עוצרים ללילה בנירובי (אין צורך לצאת מהאוטובוס, ישנים בתוכו מספר שעות) וממשיכים דרומה אל עבר ארושה (או דרכה לדאר א-סלאם).

הנסיעה לארושה נמשכת יום וחצי (ישנם אוטובוסים שיעשו את הדרך ביום אחד ארוך מאוד, ללא עצירה ארוכה בנירובי), בעוד הנסיעה לדאר תיקח כמעט יומיים שלמים. מחיר הנסיעה לדאר נע סביב 150,000-170,000 שילינג אוגנדי, והמחיר לארושה הוא כשני שלישי מכך. חברת Coach Kampala (פרטים למעלה בפסקה על קניה) עושה את הדרך לארושה (בנסיעה רצופה של כ-18 שעות). חברת Falcon מפעילה קווים לדאר (בעבר היו אלו אוטובוסים מיושנים יחסית, כדאי לבדוק ולראות בעצמכם את הרכבים לפני קניית הכרטיס) וממוקמת בקמפלה ב-4 Ave Lumumba (ממש צמוד למלון שרתון, טלפון: +256-781-338066).

רואנדה – ישנם כמה אוטובוסים ביום המחברים את קמפלה וקיגלי (Kigali, בירת רואנדה). הנסיעה עורכת כשבע-שמונה שעות, כולל עצירה למעבר הגבול עצמו. שתי חברות האוטובוסים המומלצות לשם כך ממוקמות בקמפלה אחת מול השניה, על Rd Namirembe ממש ליד קפה s'Java:

- Trinity - שני אוטובוסים בבוקר (בשעות 7:00 ו-9:00) ואחד או שניים בערב (אם כי נסיעת לילה פחות מומלצת, מטעמי בטיחות באופן כללי). האוטובוסים עצמם חדישים, נוחים ומרווחים, וכרטיס עולה כ-30,000 שילינג אוגנדי.
- Jaguar Executive Coaches - ארבעה אוטובוסים ביום (שניים בבוקר ושניים בערב). גם כן לרוב האוטובוסים נוחים, אם כי בחלק מהאוטובוסים ישנם חמישה כיסאות בשורה (3 ו-2), מה שאומר כיסאות מעט יותר קטנים (ולא כדאי לשבת באמצע השלישיה). מחיר הנסיעה 40,000 שילינג אוגנדי, מה שמשאיר את Trinity כחברה העדיפה, אך לא במחיר של דחיית הנסיעה אם נותרו כרטיסים רק ל-Jaguar.

מעבר הגבול הראשי והגדול ביותר בין המדינות נמצא על הכביש בין קבאלה לקיגלי בקטונה, (Katuna) אוגטונה עם מהגבול בהרבה רגוע עדיין אך) מביניהם ביותר העמוס גם והוא, (הרואנדי בצד Gatuna קניה בבוסיה). ישנם מטאטו וכן מוניות משותפות רבות היוצאות אל עבר קטונה מקבאלה, ומשם יש מיניבוסים רבים לקיגלי. מעבר גבול נוסף נמצא בצ'יאניקה לעיר יותר קרוב, (Cyanika) [קיטורו](#) עצמו הגבול אל ציבורית תחבורה מאוד מעט יש אך, (הגורילות מטרק למגיעים יותר נוח, Kisoro) מקיסורו, מה שיאלץ אתכם להשתמש במונית / בודה בודה.

תחבורת פנים

אוטובוסים

את ערי אוגנדה המרכזיות מחברת רשת של אוטובוסים גדולים. לאלו יתרון גדול על פני המיניבוסים, בכך שהם עוצרים הרבה (הרבה!) פחות ובכך הנסיעה מתקצרת. הדבר שהכי כדאי לוודא בטרם קונים כרטיס הוא איך בדיוק נראה האוטובוס שלכם (מוטב במו עיניכם), שכן לעומת אוטובוסים חדישים ומרווחים (ולעתים נדירות מאוד אף ממוזגים) ישנם גם דגמים ישנים שנמצאים שם במיוחד כדי לגרום לכם לסבול ולהתחרט במשך כל שעות הנסיעה. ככלל, מחיר האוטובוסים הגדולים גבוה יותר ממיניבוסים.

מטאטו

המיניבוסים הנפוצים בכל עבר במדינה (ובכל מזרח אפריקה) נקראים בשפה המקומית מטאטו. עבור נסיעות קצרות, לרוב זוהי התחבורה הנוחה ביותר שכן היא זולה ביותר וזמינה מאוד. לנסיעות ארוכות נסו להמנע ממטאטו, אם כי ישנן פעמים אין ברירות אחרות ואז כדאי פשוט לקבל את המציאות ולנסות לראות את הנסיעה כחוויה תרבותית.

לשם המחשה, קחו בחשבון שבמהלך נסיעותיכם דחוסים על מושב לא יציב וצמודים להחריד לשאר האנשים (ואולי לחיות נוספות), כאשר תתהו "כמה אנשים יכולים להכנס לרכב הזה?", דעו שהתשובה היא תמיד "עוד אחד".

כדאי מאוד להמנע מנסיעות לילות במטאטו מטעמי בטיחות, ובאופן כללי להיות מעט יותר עירניים מהרגיל לגבי חפציכם האישיים.

בודה בודה

אופנועים המשמשים כמוניות נפוצים מאוד בכל מקום ברחבי המדינה. זוהי אפשרות זולה יחסית (ובעיקר ניתנת ואף נדרשת למיקוח) ומהירה, אך כמובן שיש את אספקט הבטיחות הבעייתי. כמה נקודות שכדאי לדעת:

1. נהגי בודה יקחו פעמים רבות שני נוסעים עמם. לנסיעות קצרות הדבר יכול להיות יעיל בחסכון כסף, אך מאוד לא מומלץ עם תיקים גדולים ובנסיעות ארוכות, מטעמי בטיחות.
2. לעתים יש ברשות הנהגים קסדות, אך לא תמיד. מובן שתמיד כדאי לנסות להשתמש בשירותיהם של אלו המציעים קסדה.
3. -נהיגה בבודה לאחר גשם (בדרכים רטובות או בוציות) או בלילות היא יותר מלא מומלצת. נסו להימנע כמה שיותר מהסיכון.

מילה אחרונה וחשובה:מדובר באפשרות תחבורה מסוכנת, ואולי זהו אף הסיכון הגדול ביותר סטטיסטית במהלך הטיול שלכם. מנגד, לעתים רבות הדבר בלתי נמנע וכן, למטיילים רבים זה גם חלק גדול מהכיף של הטיול. בשורה התחתונה, צריך להשתמש בשכל ובהגיון כאשר עולים על אופנוע, ולא להסס להימנע מהנסיעה אם יש לכם ספקות, גם במחיר של מונית יקרה יותר.

מוניות

גם אלו נפוצות וקל למצוא שירותי מונית כמעט בכל מקום עירוני בו תהיו (וגם באזורים כפריים ונידחים יותר הן בנמצא). מובן שזוהי תחבורה יקרה יותר, אך אם חולקים וממלאים מונית ההבדל הוא קטן לעומת בודה-בודה, והרבה הרבה יותר בטוח. זוהי לפעמים הדרך היחידה להגיע בעונות הגשומות למקומות בהם הדרכים לא סלולות והופכות בוציות. לא כדאי להשתמש במוניות לא מסומנות בשעות החשיכה.

מטבע מקומי, עלויות והתנהלות עם כסף

המטבע המקומי הוא שילינג אוגנדי, המסומן כ-USH. ערכו המדויק משתנה די בתכיפות, ונע סביב 800-900 שילינג לשקל אחד. דולרים מתקבלים בעיקר במקומות המתויירים יותר והיוקרתיים יותר (למשל, באטרקציות כמו רפטינג וטרקים גדולים וכן באתרי לינה מפורסמים וגדולים). עם זאת, קשה יותר להשיג דולרים וערכי החלפת המטבע לא מזהירים, ולכן מומלץ להשתמש בשילינג במקומות שאפשר.

כספומטים רבים נמצאים בכל הערים הגדולות, וכדי למשוך כסף במדינה חשוב להצטייד בכרטיס אשראי מסוג VISA. זהו הכרטיס שמכובד בכל כספומט (ובמקומות מסוימים בהם ניתן לשם באשראי), ומלבדו רק כרטיסי Card Master מכובדים בחלק מהמקומות.

בכפרים קשה יותר להשיג כסף מזומן, ופעמים רבות בלתי אפשרי. לכן, כדאי להצטייד במספיק כסף בכל פעם שתעברו בעיר גדולה, ובמיוחד כדאי לחשב אטרקציות שיעלו לכם הרבה מאוד מזומנים (אל תתפלאו אם תצטרכו למשוך מליון שילינג לפני פעילויות יקרות...).

על אף שאוגנדה בטוחה יחסית, את הכסף כדאי מאוד לפזר ולא להחזיק הכל במקום אחד. בארנקכם שמרו רק את הכסף הנחוץ למשך היום, ומומלץ שיהיה לכם תמיד עוד קצת כסף למקרה חירום (חגורות כסף וכו').

קניות

אוגנדה היא מדינה נהדרת להצטייד במזכרות. בחנויות ודוכני המזכרות ישנן המון עבודות יד מקומיות שונות, אך כדאי לוודא שאלו באמת מקומיות ולא מודפס בתחתית China in Made. לרוב, כדאי לקנות מזכרות היכן שיש תחרות (כלומר אם יש חנויות דומות סמוכות) כדי להגיע למחירים טובים, ותמיד כדאי להתמקח (אף מוכר לא מצפה שתשלמו את המחיר הראשוני שננקב).

עבודות היד הנפוצות ביותר הן סוגים שונים של תכשיטים, גילופי עץ שונים (החל מחיות הסוואנה המקומית ועד למאפרות ותחתיות לכוסות), ויצירות ממוחזרות שונות ויצירתיות מאוד (מפקקי בקבוקים, נייר, מתכות ממוחזרות ועוד).

אם במקרה לא קניתם את כל ציוד הטיולים מראש בארץ, ויש לכם צורך בהשלמתו, קמפלה היא בהחלט המקום לעשות את זה, עם מבוחר ציוד בחנויות הגדולות. אל תפססו את ההזדמנות, היא לא נפוצה ברחבי אפריקה. בנוסף, כנראה שלא בניתם על שופינג מופרע באפריקה, אך תופתעו לגלות

שניתן לעשות זאת בקניונים הגדולים והמודרניים של קמפלה.

כאשר תרצו להצטייד במזון לבישול, קחו בחשבון שככל שמתרחקים מהערים המרכזיות, ההיצע קטן יותר. מובן שניתן למצוא בכפרים את כל המזון הבסיסי (אורז, ירקות וכו') וגם חכם יותר לפרנס את אזורי הכפר, אך אם יש לכם צורך במצרכים פחות בנאליים - עשו זאת בסופרמרקטים בערים.

תקשורת

הקידומת הבינלאומית של אוגנדה הוא +256.

הכיסוי הסלולארי במדינה הוא טוב מאוד ונגיש לרוב גם במקומות יותר כפריים ונידחים, ועל אף שהוא עוד לא אמין במאה אחוזים - הוא אמין ויציב יותר מהטלפון הקווי. רשתות הסלולאר מספקות שירותי אינטרנט, ולהם גם קליטה יחסית טובה. בערים ישנה אפילו קליטת 4G!

כרטיס סים מקומי הוא זול מאוד, ולאחר רכישתו עליכם לטעון כל פעם בזמן אוויר לפי כרטיסי גירוד (המחירים בהתאם לדקות / נפח גלישה - אך בגדול זולים מאוד). אוגנדים מאוד אוהבים טלפונים סלולאריים ולכן ניתן למצוא בכל פינה קיוסק המוכר זמן אוויר. נפח גלישה באינטרנט ברשת הסלולאר הוא יקר יותר מאשר במדינות השכנות, אך עדיין די זול. ישנן רשתות רבות, אך הגדולות והאמינות הן MTN, Airtel ו-Telecom.

כפריים ובאזורים כאלו מאוד הרבה יש בערים כאשר, ומערביות גדולות ומסעדות קפה בבתי נגיש WiFi

יש לרוב אחד או שניים (מלבד האזורים הבאמת נידחים, בהם גם החשמל הוא בגדר הפתעה).

לחלופין, אם אתם מתכננים טיול למספר מדינות, כדאי לשקול את SIM למטייל, שכן אז תוכלו לשמור על תקשורת רציפה עם הבית, מבלי להצטרך לקנות סים חדש בכל פעם שתחצו את הגבול למדינה אחרת. יתרה מכך, אם אתם מתכננים טיולים במקומות נידחים, רצוי אפילו לחשוב על הרחבה לסיים איתור, כדי שיוכלו למצוא אתכם בקלות, במקרה הצורך. [פרטים נוספים](#) »

את אשרת הכניסה למדינה מנפיקים בגבול, ללא צורך בהכנת שום מסמך מראש, מלבד הוכחת חיסון לקדחת צהובה (וגם הוא נבדק רק לעתים נדירות). עלות כניסה חד פעמית למדינה \$50 (במזומן בלבד!) ואורכה המירבי 90 יום. שימו לב, שיש לבקש במפורש ויזה ל-90 ימים מהפקיד במעבר הגבול, שכן אחרת תונפק לכם אשרה ל-30 או 60 ימים. גם אז, יש לקוות שתקבלו את מבוקשכם, כי נראה שהדבר תלוי במצב הרוח של הפקידים...

אם אתם מטיילים במדינות נוספות במזרח אפריקה, כדאי להוציא ויזה משולשת למזרח אפריקה: ויזה זו תקפה לקניה, אוגנדה ורואנדה וניתן להיכנס ולצאת עמה מהמדינות יותר מפעם אחת (Multiple Entry). ואז האלו המדינות משלוש לצאת גם ניתן. ימים 90-ל תקפה והיא דולר 100 הוויזה עלות. (לחזור, כל עוד הוויזה תקפה. כדי להנפיק ויזה זו, יש [למלא את המסמכים באינטרנט טרם הנסיעה](#).

בנוסף, כדאי לדעת שקיים הסכם בין אוגנדה, קניה וטנזניה, המאפשר לתיירים עם אשרת כניסה חד פעמית לאותן מדינות לצאת ולהיכנס בחופשיות. כלומר, אם הגעתם לקניה עם ויזה חד פעמית, ניתן להגיע לאוגנדה (להנפיק ויזה חד פעמית לאוגנדה) ולחזור לקניה שוב מבלי לשלם עוד על הכניסה הנוספת. זאת כמובן בהינתן שהאשרות עדיין בתוקף. אם תצאו מגבולות שלוש מדינות אלו (לרואנדה למשל) - לא תוכלו להשתמש בפריוויילגיה זו יותר, ותאלצו לשלם (רלוונטי במיוחד לאלו מכם שמתכננים להגיע מאוגנדה לרואנדה ולחזור - קחו בחשבון שתצטרכו לשלם פעמיים ויזה לאוגנדה, אלא אם תקבלו מראש ויזת מזרח-אפריקה).

חגים ופסטיבלים שנתיים

- 1 בינואר - ראש השנה האזרחית: החגיגות מצומצמות יחסית, ומסתכמות בזיקוקים בקמפלה ובלילה תוסס עם מסיבות גדולות מהרגיל.
- 26 בינואר - יום השחרור: מציין את עליית מפלגת ה-NRM לשלטון (עד היום), ולמעשה את תחילת התייצבותה של אוגנדה של היום, תחת שלטונו של יורי מוסבני.
- מרץ/אפריל - חגי הפסחא: חלים במועדים משתנים בחודשים אלו, וכוללים את יום שישי הטוב,

- יום שבת הקדוש, והפסחא. כיוון שמרבית האכלוסייה נוצרית, החג מורגש בעיקר בכנסיות.
- 1 במאי - יום הפועלים.
 - 3 ביוני - יום הקדושים המעונים.
 - 9 ביוני - יום הגיבורים.
 - 9 באוקטובר - יום העצמאות: באופן מסורתי מתקיים טקס ממלכתי מהודר באיזור Kololo בקמפלה, בנוכחות נשיא אוגנדה ומכובדים ממדינות נוספות. באותו ערב כמובן שחיי הלילה סוערים במיוחד, עם מסיבות גדולות במיוחד והופעות חיות רבות.
 - 25 בדצמבר - כריסטמס.
 - 26 בדצמבר - Day Boxing: למעשה המשכו של חג הכריסטמס.

גם החגים המוסלמים עיד אלפיטר ועיד אלאדחה נחגגים במדינה, ומועדיהם משתנים בהתאם לסנכרון לוח השנה המוסלמי.

החגים הדתיים מורגשים בעיקר בכנסיות ובמסגדים, וכמטיילים סביר שלא תרגישו אותם כלל (אלא אם תתעניינו).

בנוסף לימי החג הלאומיים, ישנם שני פסטיבלים גדולים בכל שנה בקמפלה:

- במאי מתקיים פסטיבל אמנות הרחוב LaBa שמתרחש ברובע Kololo העשיר. הפסטיבל מארח הופעות מוזיקה ומחול (מסורתיות ומודרניות), תערוכות שונות, ועבודות יד ואומנות למכירה. בלילה החגיגות מתכנסות אל המועדונים שבאזור, וחיי הלילה הטובים ממילא של קמפלה משתדרגים לשיאם.
- בנוסף, בתחילת אוקטובר מתקיים Festival City Kampala - זוהי גרסת הקרנבל המקומית, הכוללת מיצגים שונים, מזון, מוזיקה וריקודים לאורך רחובותיה המרכזיים של קמפלה. אם אתם באזור, תכננו את מסלולכם כך שלא תחמיצו את מסיבת הרחוב הגדולה של מזרח אפריקה!

קוד התנהגות ומנהגים

האוגנדים הם אנשים מאוד ידידותיים, חייכנים ומנומסים (בדרכם). נהוג לדרוש בשלומם של עוברי אורח (במיוחד באזורים כפריים, שאין בהם הרבה אנשים) ואף בתחבורה ציבורית ובמפגש עם אנשים חדשים. לכשישאלו אתכם "you are How?" אל תסננו ותעברו הלאה כדי לצאת ידי חובה, שכן השאלה מגיעה מתוך עניין אמיתי ודאגה לשלומכם. ענו בסבלנות והתעניינו גם אתם בשלומו של השואל. בהיעדר אותן

מחוות נימוס בסיסיות, התקשורת שלכם עם המקומיים יכולה להתפרש כעלבון עבורם.

את האוכל נהוג לאכול עם יד ימין. מאכלים מסוימים נאכלים עם הידיים, כמו למשל האוגאלי (Ugali) והמוסכמה החברתית היא שמשתמשים ביד ימין לשם כך. המנהג נובע במקום מטעמים היגיניים (הפרדה בין "יד נקיה" ל"יד מלוכלכת"), אך אל דאגה - כלפי תיירים נוהגים בסלחנות גם אם תחרגו מהמנהג, על אחת כמה וכמה במקומות יותר עירוניים ומתויירים.

גילויי חיבה בציבור אינם מקובלים באוגנדה, ובמיוחד לא בכפרים. אם אתם מטיילים עם בני זוג, הצניעו את יחסיכם ושמרו את המגע לרגעים פרטיים. אחרת, תוכלו לגרום למבוכה ואף לחוסר אהדה כלפיכם. כמובן שקשרים הומוסקסואליים הם טאבו באוגנדה, ואת אלו יש להציע ואף להסתיר על אחת כמה וכמה (זהו גם נושא שיחה שמאוד לא כדאי להעלות עם מקומיים).

בגלל עברה הפוליטי הבעייתי, אוגנדה היא מדינה שהנושא הפוליטי הוא מרכזי ונפוץ מאוד בפיהם של המקומיים. אין מניעה מלדבר על הנושא עם מקומיים והם לרוב אף ישמחו, אך מוטב שלא תראו דעות נחרצות במיוחד (מתוך התחשבות בנושא רגיש) והימנעו במיוחד מלהראות התנגדות ושלימות חדה כלפי הנשיא הנוכחי.

עונות לטיול ומזג אוויר

אוגנדה היא מדינה ברוכת גשמים, ולכן בכל עונה בה תגיעו יש סיכוי שתחוו גשמים. יחד עם זאת, אין סיבה לדאוג, כיוון שמלבד מקומות מסוימים שקשה להגיע אליהם בחודשים הגשומים ביותר, אין מניעה מלטייל במדינה ברוב חודשי השנה.

העונות הטובות ביותר לטיול באוגנדה הן העונות היבשות (שהן לא לגמרי יבשות באוגנדה, אלא פשוט הרבה פחות גשומות ויותר שמשיות). ינואר ופברואר, ויוני עד ספטמבר הם החודשים הטובים ביותר לטיול.

ישנן שתי עונות גשומות - אחת ארוכה וגשומה מאוד, ואחת קצרה וגשומה פחות. העונה הגשומה הגדולה מתחילה במרץ ומסתיימת במאי, ומדובר על כמות משקעים רבה מאוד, שמלבד לכך שהיא יכולה להקשות על טיולים תחת כיפת השמים, היא הופכת את הדרכים הלא סלולות (באזורים הכפריים) לבוציות ואף בלתי עבירות לעתים.

העונה הגשומה הקטנה חלה מאוקטובר ועד דצמבר, ומדובר בה על כמות משקעים רבה, אך לא במידה שתמנע מכם לטייל ברוב המקומות. כמו כן, בעונה זו זרם המטיילים פוחת בהרבה ואיתם

המחירים צונחים. למתעניינים בטרק הגורילות המפורסם, קחו בחשבון שאלו חודשים שבהם קל יותר להשיג אישורי כניסה לשמורה ולהזמין טיול בעיתוי קצר.

מבחינת טמפרטורות, אוגנדה נמצאת על קו המשווה ולכן אין באמת הבדלים גדולים לאור השנה. הטמפרטורה נעה בין 18-28 מעלות, כשאוקטובר עד דצמבר מעט יותר חמים. אם אתם מתכוונים להגיע לצפון המדינה, דעו ששם האקלים יותר צחיח וחס (חצי מדברי) עם כמות המשקעים פחותה, וכן שישנה רק עונה גשומה אחת מאפריל עד אוקטובר ועונה יבשה מנובמבר עד מרץ.

למטפסים על הרי אוגנדה (אלגון ובמיוחד [רונזורי](#)), קחו בחשבון שמזג האוויר שונה לחלוטין במעלה ההר, והכינו את עצמכם מראש עם ציוד מתאים לקור מקפיא (מתחת לאפס מעלות בלילה) ואף לשלג.

בטיחות ובריאות

ביטחון אישי

אולי בניגוד למוניטין השלילי שעברה האפל יצר לה בעולם, כיום אוגנדה היא אחד היעדים הבטוחים לטיול באזור. המקומיים אדיבים וידידותיים ביותר, ואם עוקבים אחר כללי הבטיחות המוכרים והרגילים למטיילים - אין סיבה לחשוש יותר מבכל מדינה אחרת בעולם.

נסו לא למשוך תשומת לב מיותרת כתרמילאים בעלי רכוש יקר או כסף רב, וכחלק מכך הימנעו ממילוי הכיסים במזומן או ספירת שטרות ברחוב (גם לא ליד כספומטים). אותו חוק חל לגבי שימוש בסמארטפונים, ובמיוחד באזורים הומי אדם בערים. אין בעיה להסתובב עם תכשיטים, אך זכרו שתליון מנצנץ ובולט במיוחד עלול למשוך את תשומת ליבם של גנבים.

בלילות, נשאו על עצמכם כמה שפחות - רק הכסף הדרוש, עדיף ללא טלפון וכרטיס אשראי, וכמה שפחות שוטטות באזורים חשוכים. ככלל, לאחר רדת החשיכה נסו להימנע מטיולים מיותרים (על אחת כמה וכמה בערים) ובוודאי שלא מומלץ לעשות זאת לבד. נשים יכולות מצד אחד ליהנות מנטיית המקומיים לסייע לאישה, ומצד שני (כבכל מקום בעולם) לשמש מטרה קלה יותר לשודדים.

מים והיגיינת מזון

מי הברז באוגנדה אינם ראויים לשתיה. בערים המים נקיים יותר לרוב, אך עדיין שתיית מים הישר

מהברז יכולה להיות מסוכנת. שתי מבקבוקי מים מינרליים (והקפידו לבדוק שהם חתומים מהמפעל, ולא סתם בקבוקים שמולאו במי ברז). מומלץ מאוד להצטייד בחומרים לטיהור מים (טבליות כלור, יוד) ובמידת האפשר גם להרתיח. אל תתפתו לשתות ממקורות מים זרמים כמעיינות ונחלים, ללא קשר לצלילותם הנראית לעין.

השליטה בנקיון המזון היא קשה יותר, וכאן אתם תלויים הרבה יותר בחסדי המטבח המקומי. במסעדות הכפריות הקטנות, נסו לשים לב לטריות המוצרים: בשר נא שתלוי ללא קירור הוא מועד מראש למחלות ולקלקול, ואל תניחו שבישולו יהפוך אותו לראוי למאכל. אם יש לכם ספק לגבי טריות המזון, פשוט הימנעו מאכילתו, גם במחיר של אי נעימות מול המקומיים. יחד עם זאת, חשוב לציין שדווקא בכפרים המזון טרי מאוד לרוב וחלקו הגדול מגיע ישר מהשדות הסובבים.

לבסוף, אחד הדברים החשובים ביותר הוא שטיפות ידיכם עם סבון בטרם האכילה. יהיה מאוד חכם ויעיל לשאת עמכם סבון נדיף (אלכו-ג'ל).

מחלות וחיסונים

החיסון היחיד שהוא בגדר חובה בכניסה למדינה הוא הקדחת הצהובה. מעבר לכך, ישנן מספר מחלות ונושאים בריאותיים שחשוב להכיר:

מלריה- המחלה הידועה, הנגרמת ע"י עקיצת יתושות האנופלס, היא אחד מגורמי המוות העיקריים בעולם, ולבטח במזרח אפריקה. ישנם זנים שונים של המחלה, כולם קטלניים בהיעדר טיפול נכון. אין כיום חיסון יעיל למלריה, אך יש בהחלט דרכים יעילות להימנע מהדבקה:

קודם כל והכי חשוב - בגדים ארוכים בערב (בו יש יותר יתושים ויותר סיכון), שינה מתמדת תחת כילה (שלמה וללא חורים), ושימוש קבוע בדוחה יתושים (המכיל חומר פעיל DEET בריכוז גבוה). אלו אמצעי ההגנה הטובים והחשובים ביותר.

שנית, מומלץ להשתמש באחת מהגלולות הרפואיות למניעת המחלה. ישנם מספר סוגים, הנפוצים בהם הם מלרון, לריאם ודוקסילין. כל אחת מהתרופות שונה, וטרם כניסת המלרון לשוק היו ידועות התרופות בתופעות הלוואי הלא נעימות שלהן. המלרון ידוע במיעוט תופעות לוואי, אך מחירו משמעותית יותר גבוה מהשאר. בדקו היטב את הנתונים, התייעצו עם גורמים רפואיים מוסמכים וקבלו החלטה מושכלת באשר לסוג הגלולה שתטלו.

במקרה של חשד להדבקה במלריה, יש לפנות באופן מיידי לטיפול רפואי. חלק מהגלולות שהוזכרו

משמשות גם כטיפול חירום ראשוני במקרה של חשד להדבקה (במינונים גבוהים המפורטים בקופסת הגלולה). עם זאת, טיפול זה אינו מספיק ובכל זאת יש להגיע במהירות האפשרית למרפאה. דעו שהטיפולים התרופתיים הקיימים כיום הם יעילים והסיכוי לסיבוכים הוא יחסית קטן, כמובן בהינתן הטיפול בזמן.

HIV- בעבר היה הנגיף נפוץ מאוד באוגנדה והיה לאחת הבעיות הבריאותיות הקשות של המדינה. שיעור החולים באיידס עמד על יותר מ-15% מכלל האוכלוסייה (וגבוה בהרבה בערים). לאחר שנים רבות של מאבק ממשלתי וחינוך לשימוש באמצעי מניעה, אוגנדה נחשבת כיום למדינה שהתמודדה בהצלחה עם הנגיף והצליחה למגר אותו ביעילות. כיום שיעור הנשאים עומד על כ-5%. למרות המגמה החיובית, חשוב לזכור שנתון זה הוא עדיין חריג מאוד וגבוה ביותר לעומת המערב. בעת טיולכם באוגנדה, זכרו נתונים אלו והיו זהירים. הנגיף יכול לעבור במגע של נוזלי גוף - ביחסי מין או ישירות לדם (עירווי, פירסינג, מחט מכל סוג שהוא, טיפולי שיניים וכו').

בילהרציה- אגמי אפריקה נחשבים ברפואה המערבית לנגועים בבילהרציה. זוהי מחלה הנגרמת ע"י תולעים זעירות, אשר מועברות במגע עם חלזונות מסוימים, הנושאים את התולעים האלו וקיימים בקרבת חופי מים מתוקים. הסיכון קיים בעיקר במקומות שבהם המים עומדים ואין זרימה חזקה, וכדי להימנע מהדבקה מומלץ להימנע משיחה באגמים (אלא אם יש לכם מידע רשמי ומהימן שהמים נקיים מבילהרציה).

המחלה גורמת בעיקר לאי סדירויות במערכת העיכול, וקיים טיפול יחסית יעיל במקרה של הדבקה (אך חשוב לא לדחות ולפנות לטיפול מיד כשמתעורר חשד). אחד התסמינים הידועים להדבקה הוא פריחה על העור (עם חדירת הנגיף) שעוברת בתוך שעות ספורות. אם המחלה לא מטופלת, היא יכולה להפוך לכרונית, ולגרום לתסביכים שונים (במקרה הגרוע כשל כליות ונזק למעיים).

ישנן כמובן מחלות אחרות הקיימות באזור וכדאי מאוד להכיר את המידע עליהן (כלבת, טיפוס, דיפתריה, שחפת, צהבת A ו-B, ועוד שלל רעות), אך בטיול אחראי ומודע אין סיבה אמיתית לחשוש.

בטיחות בדרכים

סטטיסטית, נסיעה בדרכים היא כנראה הפעילות הכי מסוכנת שתעשו באוגנדה. הסכנה היא בעיקר בשימוש בבודה-בודה, מוניות האופנוע הפופולריות אך מנגד ידועות לשמצה בגלל ריבוי התאונות. כדי להקטין את הסיכון, ישנם מספר דברים שתוכלו לעשות:

ראשית, תאונות האופנוע מתרחשות לרוב באשמת הנהגים. לרוב אלו הנהגים הצעירים הלוקחים אינספור סיכונים בעת הנסיעה, עוקפים רכבים בכל גודל ומכל כיוון ונדחפים במרווחים קטנטנים בין מכוניות. לכן, אם יש לכם אפשרות - בקשו מהגסטאהוס שלכם פרטים של נהגים טובים ואחראיים שהם מכירים. בקשו מהנהג לסוע בזהירות: "פולה פולה" (Pole Pole, לאט-לאט בסוואהילית) תמיד מתקבל בחיך והבנה.

שנית, רק לחלקם הקטן של הנהגים יש קסדה עבור נוסעיהם, אך כדאי מאוד לנסות ולהשתמש בשירותיהם של אלו עם הקסדה (גם במחיר של עוד דקת חיפוש, וכדאי לציין במפורש שחשוב לכם להרכיב קסדה).

בנוסף, בלילות הסיכוי גובר, ולכן הימנעו ככל האפשר מנסיעות בלילה. אם זה מתאפשר, עדיף לקחת מונית רגילה.

בנושא אחר, הדרכים באוגנדה משתנות באיכותן וברמת תחזוקתן, ולבטח משתפרות עם השנים. דרכי העפר משתנות בקיצוניות בין העונות היבשות לגשומות - מדרכים מלאות אבק (ברמה שכל רכב חולף יוצר אחריו ענן סמיך לדקה) לבריכות בוץ בלתי עבירות (מלבד רכב 4X4). לפני שתצאו למסע ארוך כלשהו בדרכי עפר, בדקו עם המקומיים באשר למצב הכביש כדי לא להיתקע באמצע הדרך.

[ליתר ביטחון, כדאי לעשות ביטוח מטיילים בטרם היציאה מהארץ, על כל צרה שלא תבוא וכדי שתוכלו לטייל בראש שקט](#) »

בטחון בקרמוג'ה-לנד

מחוזקרמוג'ה-לנדהוא אך, וייחודי יפהפה, מעניין אמנם הוא, אוגנדה מזרח בצפון, (Karamoja Land) גם רכש לעצמו מוניטין של אזור מסוכן. במחוז זה חיים המקומיים בקבוצות שבטיות מסורתיות, כמעט ללא זכר למודרניזציה. על רקע היותו אזור מועדף רק על ידי תרמילאים הרפתקנים במיוחד (ניתן להבין זאת בשל החוויה התרבותית האדירה והנופים המשגעים), חשוב להכיר את הנושא הבטיחותי.

בני המקום, הנקראים קרמוג'ונג (Karamojong) ולרוב עוסקים במרעה בקר, ידועים במנהגם להציב מארבים בדרכים; לעתים המטרה היא לגנוב רכוש או כסף, לנקום על נזקים שנגרמים ע"י המדינה (כמו דריסות רכבים, הרס בעקבות פיתוח תשתיות וכו'), ולעתים סתם ככה, "בשביל הספורט". בנוסף, מדי פעם ישנן התנגשויות אלימות בין הקרמוג'ונג לבין עצמם, או לבין כוחות הצבא המנסים להשליט סדר באזור. כדי ללבות את האש עוד יותר, ישנן גם לעתים חדירות של שבט הטורקנה (Turkana) הסמוך היושב בקניה, המנסים לגנוב בקר.

על אף שיש שיפור מאוד משמעותי ברמת הבטיחות בקרמוג'ה-לנד בשנים האחרונות, אם תבחרו לטייל באזור, עליכם לנקוט באמצעי זהירות יתרים. נהיגה עצמאית באזור היא מסוכנת ומיותרת לחלוטין, לכן השתמשו בתחבורה ציבורית (גם טרמפים עובדים כאן טוב). כמו כן, בטרם תגיעו למקום חשוב לשאול על המצב הבטיחותי, מה שתוכלו לעשות במשרד רשות הטבע האוגנדית (UWA) בכניסה למחוז, בעיירהקוטידו (בקמפלה UWA של המרכזית המפקדה אל בהתקשרות טוב יותר אף או (Kotido), טלפון: +256-312-355000, +256-414-355000 מייל: info@ugandawildlife.org). מעבר לכך, טרם התקדמותכם ממקום למקום בתוך קרמוג'ה-לנד, הקפידו לשאול על מצב הבטיחות הנוכחי והאם היו תקריות אלימות לאחרונה.

מידע מיוחד לנשים/קהילת הלהט"ב

נשים

אין כל סיבה מיוחדת לחשוש או להסס כאישה המטיילת באוגנדה, לבד או עם נשים אחרות. למעשה ההיפך הוא הנכון – יש הרבה יותר סיכוי שתזכי בחיבת המקומיים ובנטייתם לעזור לך כאישה. עם זאת, נשים המטיילות לבדן צריכות לקחת בחשבון את אמצעי הזהירות המוכרים, ומעט יותר בכובד ראש בהיותן מושכות מעצם צבע העור השונה: שוטטות לבד בלילה יכולה להיות מסוכנת; מומלץ להתלבש באופן לא חושפני במיוחד, כדי למנוע תשומת לב מיותרת; בכל סיטואציה שבה תרגישי לא בנוח, אל תהססי לפנות לעזרת מקומיים אחרים ובמיוחד נשים.

להט"ב

כמו בשאר מדינות מזרח אפריקה, הומוסקסואליות היא לא חוקית באוגנדה. אלא שבמדינה זו יש לנושא משקל כבד במיוחד, לאחר שבשנת 2009 הועלתה הצעת חוק לכונן עונש מוות בעבור יחסים הומוסקסואליים. התערבותן של ממשלות רבות מהמערב וארגוני זכויות אדם מנעו את קבלת החוק, אך ב-2014 הוחמרה החקיקה הקודמת וכעת העונש על "הכרה או קידום ההומוסקסואליות" (כולל שיחה על הנושא ללא גינוי, אי דיווח ולראשונה גם יחסים בין נשים) הוא עד 14 שנות מאסר; העונש החדש על מגע הומוסקסואלי בציבור, קיום יחסי מין בהסכמה (וכמה סעיפים הזויים נוספים) הוא מאסר עולם.

תיירים אמנם נמצאים בסיכון מופחת לענישה, אך באותה נשימה חשוב מאוד להימנע מהעלאת כל חשד להומוסקסואליות. יחד עם זאת, חשוב לציין גם שהאוגנדים לא נוטים לחשוד בקלות, מכיוון שהנושא רחוק מתודעתם ואין סיבה לחשוש גם אם בעיניכם התנהגותכם "מוחצנת" או "מסגירה". נושא זה הינו לחלוטין בגדר טאבו בחברה המקומית, וגם אם אתם מרגישים שהגעתם ליחסי קרבה עם אדם

מקומי, הימנעו מלספר לו על נטייתכם המינית (כן, גם אם המשמעות היא שקר).

על האוכל המקומי

האוכל האוגנדי פשוט למדי, ובאזורים הכפריים הוא גם לא מגוון במיוחד. עם זאת, מטיילים רבים יעידו על טעמו הטוב, וכמעט כל אחד יכול למצוא מנות מסוימות שימצאו חן בעיניו, גם אם לא כולן. חומרי הגלם הנפוצים הם אורז, קמח תירס, שעועית וירקות. מאכלים בשריים גם הם נפוצים, וכוללים בקר, עוף ודגים, והם יבואו לרוב כגרסה בשרית למנות שניתן למצוא גם כצמחוניות.

צ'פאטי (Chapati) – המאכל הנפוץ ביותר הוא הבצק השטוח המפורסם. הצ'פאטי נפוץ בכל מזרח אפריקה ומגיע במקור מהודו, והוא נלווה כמעט לכל ארוחה. הוא דומה ללאפה או טורטייה, מעט מלוח, ונהוג "לנגב" איתו את האוכל.

אוגאלי (Ugali) – נקרא גם פושו (Posho), מאכל עשוי קמח תירס, לבן בצבעו, ובעל מרקם הנע בין דיסה לבצק. האוגאלי מגיע בדרך כלל עם תבשילים, ונהוג לאכול אותו עם הידיים (יד ימין!) ולטבול אותו בתבשיל. לאוגאלי אין טעם דומיננטי, וטעמו דומה במעט לדיסת סולת. זהו מאכל זול להכנה ועל כן זמינותו רבה בכל שכבות האוכלוסייה. מאכל זה נפוץ באזורים רבים באפריקה ומכונה בשמות שונים.

מתוקה (Matooke) – זהו שמו של זן בננות ירוקות (המכונות לעתים קרובות גם Banana Cooking), שמהן מכינים את אחד התבשילים הנפוצים באזור. בטעימה ראשונה נדמה שמדובר בתבשיל תפוחי אדמה, אך אל תתבלבלו, אלו באמת בננות! באוגנדה לרוב הבננות נמעכות לפירה טרם ההגשה, אך לעתים מוגשות גם כשלמות ברוטב (בדרך כלל בקרבת קניה במזרח). למאכל נפוץ זה יש מקום של כבוד אצל מטיילים רבים שאוהבים את טעמו ונהנים מהייחוד של המנה.

סמוסה (Samosa) – עוד מאכל המגיע מהודו במקור. זהו בצק מטוגן הנעטף לרוב בצורת משולש, וממולא בתפוחי אדמה, בבשר, או באפונה.

רולקס (Rollex) – האוגנדים מאוד אוהבים להמציא שמות, ושמו של הרולקס מגיע למעשה מ-Rolled Eggs, פאטי'צ בתוך שקשוקה של סוג. וכרוב עגבניות, בצל, ביצים המכיל פאטי'צ ברול מדובר. משביע וטעים!

אורז ושעועית – אין הרבה מקומות שתבקשו בהם "Beans and Rice" ולא יהיה. האורז הלבן מגיע עם תבשיל שעועית (או לעתים עדשים) טעים להחריד, ומהווה מנה בריאה מאוד ומשביעה.

בוטנים - האוגנדים פשוט מתים על בוטנים. כנראה בכל כפר נידח שתגיעו אליו תוכלו למצוא בוטנים, שיוגשו לכם לרוב מטוגנים ומומלחים בתוך קונוס עיתון.

פירות וירקות- חלק אינטגרלי מהמטבח האוגנדי, ונפוצים מאוד בכל מקום. הפירות מוגשים לרוב כקינוח, ואוגנדה התברכה בפירות עסיסיים וטעימים במיוחד: אננס, מנגו, בננה, פפאיה, אבטיח, פסיפלורה (צהובה וסגולה) ופירות הדר. פרי ייחודי הוא ה-Jackfruit, פרי צהוב ועצום (פי כמה מאבטיח, יכול להגיע ליותר מ-30 ק"ג) עם טעם טרופי ייחודי, מרקם עדין וריח חזק.

משקאות

תה (Chai) פופולרי מאוד, וניתן למצוא בעיקר תה אנגלי או תה מסאלה הודי (Masala).

הקפה השחור (Kawa) מצוין וניתן למצוא אותו בכל מקום, וכדאי מתוצרת מקומית.

אוגנדה גם מייצרת בירות מקומיות מעולות. הנפוצות הן Nile (עם בירת Special Nile שנחשבת בעיני רבים לטובה מביניהן), Bell, Club, Tusker הנפוצה במזרח אפריקה ו-Castle הפחות נפוצה.

ואראגי (Waragi) הוא כינוי למשקה אלכוהולי דמוי ג'ין מתוצרת מקומית, זול ביותר ובאיכות ירודה. נפוץ מאוד בעיקר בשל מחירו בקרב מקומיים ותיירים, ומגיע לעתים אף בשקיות פלסטיק אישיות.

באופן מפתיע (ולעתים קצת מפריע) - קולה, ספרייט ופנטה נפוצות כמעט כמו מים, גם במקומות הנידחים ביותר.

תרבות ומוזיקה

מוזיקה ומחול: המוזיקה המסורתית באוגנדה דומה מאוד לזו שבכל מזרח אפריקה (ובהכללה גסה בכל אפריקה השחורה): מוזיקה קצבית, יחסית פשוטה, בעלת מבנים קבועים ונטייה לסגנון הרגאיי. המוזיקה העכשווית מושפעת בעיקר מההיפ-הופ, הפופ ומעט רוק. גם המחול המסורתי הוא די פשוט ודומה לריקודים השבטיים המוכרים, מלא באמוציות וססגוני.

[קמפלה](#) היא המקום לחוות את המוזיקה והמחול המקומי במיטבם. זמרים ולהקות מקומיות מופיעים מדי ערב במועדונים ובפאבים השונים, ולהקת המחול הנהדרת והמפורסמת ביותר - Troupe Ndere (המשלב סגנונות שבטיים שונים מרחבי המדינה) גם היא מופיעה לרוב בקמפלה, בתיאטרון.

מעבר לכך, אין שום ספק (או דרך להתחמק מכך) שבנסיעות בתחבורה ציבורית, לא יחסכו מכם ולו מעט מהמוזיקה המקומית (שמושפעת מאוד מהרגאיי), ולרוב בפול ווליום.

ספורט: הספורט הנפוץ ביותר באוגנדה הוא הכדורגל, ומדי פעם ישנם משחקים באצטדיון הלאומי "נלסון מנדלה" בקמפלה, שמארח גם משחקים בינלאומיים. אם במקרה אתם נמצאים באזור בזמן משחק, נסו להשיג כרטיסים - החוויה משגעת! האוגנדים מאוד אוהבים את נבחרתם הלאומית, האווירה מצוינת ואנרגטית, והכי חשוב - האוהדים ידידותיים וכלל לא אלימים.

בנוסף, לאוגנדה נבחרת שייט מתחזקת (המתאמנת ומתבססת על המים המתגרים בנילוס בג'ינג'ה), שבשנים האחרונות עולה לרמות העולמיות הגבוהות ביותר.

חשמל ומתאמים לשקע

השקעים באוגנדה הם זהים לאלו הבריטיים, כלומר שלושה פינים שטוחים (שניים אופקיים ואחד אנכי) ולכן יש להביא מתאם. אם אתם מטיילים במדינות נוספות באזור, יהיה חכם להביא מתאם אוניברסלי שיתאים לסוגי שקעים שונים. בנוסף, כדאי להביא מפצל לחשמל, שכן זמינות השקעים יכולה להיות מועטה (שקע אחד בחדר).

הפרשי שעות מהארץ

אוגנדה נמצאת באזור זמן UTC+03:00, כלומר שעה אחת לפני ישראל.

שגרירות ישראל

אין נציגות ישראלית באוגנדה, ובמקרה הצורך, יש לפנות לשגרירות בניירובי, קניה:

- כתובת: Bishop Road
- שעות קבלה: 9:00-12:00
- טלפונים: +254-20-2716805, +254-20-2822182/3 (שעות מענה טלפוני אנושי 08:30-16:30)
- מייל: info@nairobi.mfa.gov.il
- אתר אינטרנט: embassies.gov.il/nairobi

קהילה יהודית

המקום היחיד שבו ניתן למצוא באוגנדה קשר ליהדות, הוא קהילת אביודיה (Abayudaya) בסמוך לעיר מבאלה (Mbale). קהילה זו קיבלה על עצמה את מסורות וערכי היהדות, ומפעילה גם בית כנסת עם טקסי ותפילות שבת.

הרבנות האורתודוקסית בישראל, כצפוי, אינה מכירה בקהילה זו כיהודים כשרים. לפרטים נוספים על הקהילה ודרכי ההגעה אליה, [קראו את הכתבה על סיפי זהר אלגון](#) »

קישורים רלוונטיים

אתר התיירות הרשמי של אוגנדה: www.visituganda.com

קחו אותנו איתכם - אתם מוזמנים להמשיך לגלוש ולהתעדכן באתרינו במהלך החופשה שלכם בחו"ל

afty.lametayel.co.il